

Udarbejdet på baggrund af EU forordning 1907/2006 (REACH)

Sikkerhedsdatablad

Udarbejdet: 06-03-2016

SDS version: 1.0

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn: El - Fix

Produkt-nr.: -

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anbefalede anvendelser: Rensevæske til elektrisk og elektronisk udstyr.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Firmanavn og adresse:

FR Kemi ApS

Tåstrupvej 36

DK-4300 Holbæk

tlf.: +45 59 43 55 03

fax: +45 59 43 56 05

www.fr-kemi.dk

Kontaktperson og mail:

Brian Rosendahl, fr-kemi@fr-kemi.dk

Sikkerhedsdatabladet er udarbejdet og valideret af:

mediator A/S, Centervej 2, 6000 Kolding. Konsulent: KN

1.4. Nødtelefon

Giftlinien: +45 82 12 12 12

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

CLP (1272/2008): Aerosol 1;H222, H229, Skin Irrit. 2;H315, STOT SE 3;H336, Aquatic Acute 1;H400, Aquatic Chronic 1;H410.

Ordlyd af H-sætninger – se nedenfor i punkt 16.

2.2. Mærkningselementer

Signalord:

Fare

Yderst brandfarlig aerosol. (H222)

Beholder under tryk. Kan sprænges ved opvarmning. (H229)

Forårsager hudirritation. (H315)

Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed. (H336)

Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer. (H410)

Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt. (P210)

Spray ikke mod åben ild eller andre antændelseskilder. (P211)

Må ikke punkteres eller brændes, heller ikke efter brug. (P251)

Undgå udledning til miljøet. (P273)

Opbevares på et godt ventileret sted. Hold beholderen tæt lukket. (P403+P233)

Beskyttes mod sollys. Må ikke udsættes for temperaturer på over 50 °C/122 °F (P410+P412)

2.3. Andre farer

Produktet indeholder organisk opløsningsmiddel. Gentagen eksponering af organiske opløsningsmidler kan give skader på nervesystemet og indre organer som fx lever, nyrer.

Anden mærkning:

-

Andet

-

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1./3.2. Stoffer / Blandinger

Indholdsstof	Index-nr.	CAS/EF-nr.	CLP-klassificering	w/w %	Note
Cyclohexan	601-017-00-1	110-82-7 / 203-806-2	Flam. Liq. 2; H225, Asp. Tox. 1; H304, Skin Irrit. 2; H315, STOT SE 3; H336, Aquatic Acute 1; H400, Aquatic Chronic 1; H410, M=1	40-60	1, 2
Propan	601-003-00-5	74-98-6/ 200-827-9	Flam. Gas 1, Press. Gas; H220, H280	10-20	-
Butan	601-004-00-0	106-97-8/ 203-448-7	Flam. Gas 1, Press. Gas; H220, H280	10-20	-
Naphtha (råolie), hydrogenbehandlet let, (< 0,1 % Benzen)	649-328-00-1	64742-49-0 / 265-151-9	Asp. Tox. 1; H304	10-20	1, 2

1 = Stoffet er optaget på Arbejdstilsynets liste over organiske opløsningsmidler. 2 = Asp. Tox. 1 bortfalder da det er en aerosol.

Ordlyd af faresætninger – se punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding: Søg frisk luft. Hold den tilskadekomne under opsyn. Søg læge ved ubehag.

Indtagelse: Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke. Søg omgående læge.

Hud: Fjern forurenede tøj. Vask huden med vand og sæbe. Søg læge ved ubehag.

Øjne: Hvis produktet kommer i øjnene skylles med vand (helst fra øjenskyller) til irritationen ophører. Søg læge ved fortsat irritation.

Forbrænding: Skyl med vand, indtil smerterne ophører. Fjern tøj, som ikke er fastbrændt – søg læge/sygehus, fortsæt om muligt skylningen til lægen overtager behandlingen.

Øvrige oplysninger: Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Irritative virkninger: Produktet indeholder stoffer som er lokalirriterende ved hud/øjnekontakt eller ved indånding. Kontakt med lokalirriterende stoffer kan resultere i, at kontaktområdet bliver mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Sluk med pulver, skum, kulsyre eller vandtåge. Brug ikke vandstråle, da det kan sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft. PAS PÅ! Aerosoldåser kan eksplodere. Brand vil udvikle tæt sort røg. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare. Brandfolk bør anvende egnet beskyttelsesudstyr. Lukkede beholdere, der udsættes for ild, afkøles med vand. Lad ikke vand fra brandslukning løbe ud i kloaker og vandløb.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Kontamineret slukningsvand sendes til destruktion.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Brug personlige værnemidler – se punkt 8. Undgå indånding og kontakt med hud og øjne. Træf foranstaltninger mod statisk elektricitet. Benyt gnistfrit værktøj og eksplosionsikkert udstyr.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Produktet er en aerosol. Undgå udledning til kloak – se punkt 12.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Produktet er en aerosol - Sørg for tilstrækkelig udluftning. Se punkt 13 for bortskaffelse.

6.4. Henvielse til andre punkter

Se ovenfor.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Se under pkt. 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler. Rygning og brug af åben ild forbudt. Produktet bør anvendes under velventilerede forhold.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Produktet bør opbevares forsvarligt og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o.lign. Skal opbevares på et tørt, køligt og ventileret sted.

Opbevares brandsikkert. Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for tryksagspakninger skal nøje følges, herunder reglerne for brandfarligt oplag.

Beholder under tryk. Skal beskyttes mod sollys og må ikke udsættes for temperaturer over 50 °C.

7.3. Særlige anvendelser

Se anvendelse pkt. 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Grænseværdier ifølge bekendtgørelse nr. 507 af 17/05/2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med senere ændringer:

Indholdsstof	Grænseværdi	Anmærkning
Cyclohexan	50 ppm – 172 mg/m ³	E
Propan	1000 ppm – 1800 mg/m ³	-
Butan	500 ppm – 1200 mg/m ³	-
Olietåge, mineraloliepartikler (1994)	1 mg/m ³	-

E = Stoffet har en EF-grænseværdi.

DNEL/PNEC-værdier:

DNEL – Cyclohexan:

Inhalation	Short term	Systemic effects	Workers	700 mg/m ³
Inhalation	Short term	Local effects	Workers	700 mg/m ³
Dermal	Long Term	Systemic effects	Workers	2016 mg/kg bw/day
Inhalation	Long Term	Systemic effects	Workers	700 mg/m ³
Inhalation	Long Term	Local effects	Workers	700 mg/m ³
Inhalation	Short term	Systemic effects	General population	412 mg/m ³
Inhalation	Short term	Local effects	General population	412 mg/m ³
Oral	Long Term	Systemic effects	General population	59.4 mg/kg bw/day
Dermal	Long Term	Systemic effects	General population	1186 mg/kg bw/day
Inhalation	Long Term	Systemic effects	General population	206 mg/m ³
Inhalation	Long Term	Local effects	General population	206 mg/m ³

PNEC – Cyclohexan:

Water	Fresh	207 µg/L
Water	Marine	207 µg/L
Water	Intermittent releases	207 µg/L
Soil	-	2.99 mg/kg soil dw

8.2. Eksponeringskontrol

Der findes ikke et eksponeringsscenarie til dette produkt.

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol:

Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde. Brug værnemidler som angivet nedenfor ved arbejde med produktet.

Personlige værnemidler:

Indånding:	Ved utilstrækkelig ventilation skal der anvendes åndedrætsværn med A2 filter.
Hænder:	Brug beskyttelseshandsker af nitrilgummi.
Øjne:	Brug beskyttelsesbriller ved risiko for stænk/sprøjt i øjnene.
Hud og krop:	Ikke påkrævet.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet

Det skal sikres at lokale regler for udledning overholdes.

PUNKT 9: Fysiske og kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Udseende:	Farveløs aerosol
Lugt:	Opløsningsmiddel
Lugttærskel:	-
pH:	-
Smeltepunkt/Frysepunkt (°C):	-
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval (°C):	-
Flammepunkt (°C):	-
Fordampningshastighed:	-
Antændelighed (fast stof, luftart):	-
Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser (vol-%):	-
Damptryk (Pa):	-
Dampmassefylde (luft=1):	-
Relativ massefylde(g/ml) :	0,69
Opløselighed:	Uopløselig i vand
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand:	-
Selvantændelsestemperatur (°C):	-
Dekomponeringstemperatur (°C):	-
Viskositet:	-
Eksplorative egenskaber:	-
Oxiderende egenskaber:	-

9.2. Andre oplysninger

Organiske opløsningsmidler (Vol%):	-
VOC (g/l):	688

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Ingen data.

10.2. Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Ingen særlige.

10.4. Forhold, der skal undgås

Undgå opvarmning og kontakt med antændelseskilder.

10.5. Materialer, der skal undgås

Ingen kendte.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Ingen ved de anbefalede opbevaringsforhold.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

Substans	Eksponeringsvej	Art	Test	Resultat
Cyclohexan	Oral	Rat	LD50	5000 mg/kg bw
Cyclohexan	Inhalation	Rat	LC50 / 4 h	5540 ppm
Cyclohexan	Dermal	Rabbit	LD50	2000 mg/kg bw
Naphtha (råolie), hydrogenbehandlet let	Oral	Rat	LD50	> 5000 mg/kg bw
Naphtha (råolie), hydrogenbehandlet let	Inhalation	Rat	LC50 / 4h	> 7630 mg/m ³ air
Naphtha (råolie), hydrogenbehandlet let	Dermal	Rabbit	LD50	> 2000 mg/kg bw
Propan / Butan	Inhalation	Mouse	LC50 / 2h	1237 mg/L air

Symptomer:

Indånding: Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse.

Indtagelse: Indtagelse af større mængder kan give ubehag.

Hudkontakt: Virker irriterende på huden - kan medføre rødme.

Øjenkontakt: Kan fremkalde irritation af øjet.

Langtidsvirkninger:

Langvarig eller gentagen påvirkning ved indånding af dampe kan give skader på centralnervesystemet.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Substans	Testens varighed	Art	Test	Resultat
Cyclohexan	96 h	Fish	LC50	4.53 mg/L
Cyclohexan	48 h	Daphnia	EC50	900 - 2 400 µg/L
Cyclohexan	72 h	Algae	EC50	3.4 - 9.317 mg/L
Propan / Butan	96 h	Fish	LC50	24.11 - 147.54 mg/L
Propan / Butan	48 h	Daphnia	LC50	14.22 - 69.43 mg/L
Propan / Butan	96 h	Algae	EC50	7.71 - 19.37 mg/L
Naphtha (råolie), hydrogenbehandlet let	96 h	Fish	LC50	8.41 mg/L
Naphtha (råolie), hydrogenbehandlet let	48 h	Daphnia	EC50	4.7 mg/L
Naphtha (råolie), hydrogenbehandlet let	72 h	Algae	EC50	12.4 mg/L

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Substans	Nedbrydelighed i vandmiljøet	Test	Resultat
Cyclohexan	Ja	OECD Guideline 301 F	77 % after 28 days
Naphtha (råolie), hydrogenbehandlet let	Ja	OECD Guideline 301 F	77.05 % after 28 days
Propan / Butan	Ja	Biodegradation test, predates, OECD test	100% after 385,5 h

Udarbejdet på baggrund af EU forordning 1907/2006 (REACH)

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Substans	Potentiel bioakkumulerbar	LogPow	BCF
Cyclohexam	Ja	3,44	-
Propan / Butan	Nej	1,09	-

12.4. Mobilitet i jord

-

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Blandingen opfylder ikke kriterierne for PBT eller vPvB.

12.6. Andre negative virkninger

Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer.

PUNKT 13: Bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Produktet skal betragtes som farligt affald. Benyt den kommunale indsamlings- og afhentningsordning.

Kemikalieaffaldsgruppe	EAK- kode	Affaldstype
C	14 06 03	Andre opløsningsmidler og opløsningsmiddelblandinger
Z	15 01 04	Metalemballage

Særlig mærkning:

-

Forurenet emballage:

Emballager, med restindhold af produktet, bortskaffes efter samme betingelser som produktet.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Produktet er omfattet af reglerne om transport af farligt gods på vej og sø i henhold til ADR og IMDG.

14.1 -14.4.

ADR

UN-nummer	UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	Transportfareklasse(r)	Emballagegruppe
1950	AEROSOLER	2,1	-

IMDG

UN number	UN proper shipping name	Transport hazard class(es)	Packing group
1950	AEROSOLS	2,1	-

14.5. Miljøfarer

Hvis den transporterede mængde overskrider 5 kg eller liter skal der mærkes med miljøfare.

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

-

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Krav om arbejdspladsbrugsanvisning, da produktet indeholder $\geq 1\%$ af et stof, som er klassificeret som sundhedsfarligt eller miljøfarligt efter Miljøministeriets regler.

Anvendelsesbegrænsninger:

Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse. (jf. dog Arbejdstilsynets Bekendtgørelse nr. 239 af 06/04/2005 om unges arbejde).

Ved en arbejdspladsvurdering skal det sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet eller amning (jf. Arbejdstilsynets Bekendtgørelse nr. 559 af 17/06/2004 om arbejdets udførelse).

Krav om særlig uddannelse:

-

Anden mærkning:

-

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Ingen.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Andre oplysninger:

Kilder:

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre, med senere ændringer.

Bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser) - BEK nr. 1793 af 18/12/2015.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 1369 af 25. november 2015 om markedsføring og mærkning af flygtige organiske forbindelser i visse malinger og lakker samt produkter til autoreparationslakering.

Bekendtgørelse nr. 1075 af 24. november 2011 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af stoffer og blandinger, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 115 af 26. januar 2017 af lov om kemikalier.

Bekendtgørelse om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører m.v. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø - BEK nr. 1794 af 18/12/2015.

Bekendtgørelse nr. 507 af 17/05/2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 1309 af 18/12/2012 om affald, med senere ændringer.

EU forordning nr. 1907/2006 (REACH).

EU forordning nr. 1272/2008 (CLP), med senere tilpasninger.

EU forordning nr. 276/2010.

ECHA – Det europæiske kemikalieagentur.

Udarbejdet på baggrund af EU forordning 1907/2006 (REACH)

Den fulde ordlyd af H sætninger omtalt i punkt 2+3:

H220 - Yderst brandfarlig gas.

H222 - Yderst brandfarlig aerosol.

H225 - Meget brandfarlig væske og damp.

H229 - Beholder under tryk. Kan sprænges ved opvarmning.

H280 - Indeholder gas under tryk, kan eksplodere ved opvarmning.

H304 - Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.

H315 - Forårsager hudirritation.

H336 - Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.

H400 - Meget giftig for vandlevende organismer.

H410 - Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer.

Andet

Oplysningerne i dette sikkerhedsblad gælder kun produktet nævnt i punkt 1 og er ikke nødvendigvis gældende ved brug sammen med andre produkter.

Der er foretaget ændringer i følgende punkter:

-

Dette sikkerhedsdatablad erstatter version:

-
